

Valmyndigheten

Länsstyrelsens utbildning av valnämnder

Val till Europaparlamentet 2024

Produktnummer VAL V0788 01

Innehåll

- Valsäkerhet
- Valadministrationen
- Information till allmänheten
- Rösträtt och sätt att rösta
- Förtidsröstning
- PostNord
- Valdagen och valkvällen
- Valnämndens mottagning och inlämning av röster till Länsstyrelsen
- Valnämndens preliminära rösträkning och uppsamlingsräkning
- Övrigt

Valmyndigheten

- Här ser vi innehållet för dagens utbildning. Vid dagens sista punkt "Övrigt" finns tid för frågor och funderingar.
- Det mesta av informationen denna utbildning bygger på är hämtad från kommunens handbok inför EU-valet som finns på Valcentralen:
<https://valcentralen.val.se/kommun/handbokforkommunerforeuvalet.4.9a8153718ab3d730c8544.html>

Valsäkerhet

Valsäkerhet

Valadministrationen skyddar

- Förmågan att rösta
- Själva valgenomförandet
- Förtroendet för valgenomförandet

Valmyndigheten

- Valsäkerhet är valadministrationens systematiska arbete med att skydda förmågan att rösta, dvs att väljarna ska ha korrekt information om hur, när och var det går att rösta. Detta är i sig en del av valgenomförandet, men här inkluderas även allt från tillgängliga röstmottagningsställen och en röstningsprocess fri från påverkan och med bevarad valhemlighet.
- För att valresultatet ska uppfattas som legitimt är det viktigt att allmänheten har förtroende för valets genomförande, och känner tillit till att resultatet avspeglar folkviljan.
- Kommunens ordinarie säkerhetsarbete består av flera olika delar vilka huvudsakligen kan delas in i skydd mot olyckor, krishantering, kontinuitetshantering, informationssäkerhet, säkerhetsskydd och verksamhetsskydd. Det kommunala ansvaret för att genomföra, och även skydda allmänna val, faller inom samtliga områden. Vi har valt att benämna det arbetet valsäkerhet.

Vi skyddar mot

- Främmande makt, lokala grupper och enskilda individer
- Olyckor och naturhändelser

Valmyndigheten

- Både själva genomförandet av valet och förtroendet för valgenomförandet kan hotas av främmande makt, lokala grupper och enskilda individer.
- Men även olyckor och naturhändelser kan leda till att det uppstår brister i valgenomförandet eller att förtroendet för valgenomförandet får sig en törn.

Exempel på händelser och skyddsåtgärder

Cyberangrepp mot kommunen

- Samarbeta med IT-säkerhetsansvarig
- Förbered er på att genomföra val utan IT-stöd

Cyberangrepp mot kommunen

- Samarbeta med IT-säkerhetsansvarig
- Förbered er på att genomföra val utan IT-stöd
- Kommunens arbete med att stärka valsäkerheten handlar bland annat om att analysera vilka situationer man vill undvika och i den mån det går att förebygga dem och minska sannolikheten att de inträffar. Det gäller även att ha en handlingsplan för om en oönskad situation ändå uppstår.
- Några exempel på situationer för kommunen att förbereda sig för är om det sker en ransomware attack mot kommunen, just när arbetet med valet är som mest intensivt. Attacken kanske inte är riktad mot valgenomförandet i sig, men leder till att kommunens datorer inte kan användas under flera dagar. Samarbeta med den som ansvarar för IT-säkerhet på kommunen och förbered er för att genomföra valet utan IT-stöd.

Exempel på händelser och skyddsåtgärder

Sabotage av valgenomförandet

- Samarbeta med kris- och beredskapsansvarig
- Skyddsåtgärder för personal, lokaler och transporter
- Utbilda, ta fram rutiner och handlingsplaner

- Ett annat exempel är om det sabotage av valgenomförandet blir inbrott på ett bibliotek där förtidsröster förvarats över natten, att valsedlar försvinner från valsedelställ eller att röstmottagare utsätts för hat och hot.
- Samarbeta med de på kommunen som har kunskaper på området, genomför skyddsåtgärder i de fall det är möjligt och säkerställ att ni vet hur ni ska agera om saker ändå inträffar.

Exempel på händelser och skyddsåtgärder

Spridning av rykten eller desinformation om valgenomförandet

- Samarbeta med kommunikationsansvarig
- Bevaka informationsmiljön, lyssna utåt
- Tydlig handlingsplan, agera snabbt

Ytterligare exempel på situationer som kan uppstå är

- Spridning av rykten eller desinformation om valgenomförandet.
- Spridning av felaktig information är alltid en risk både om ett misstag skett eller någon gjort något med uppsåt att skada valgenomförandet, som i exemplet med att flytta om valsedlar i valsedelstället eller hota röstmottagare.
- Både information om verkliga händelser och fabricerade händelser kan i dagens samhälle spridas snabbt som en löpeld. Det är därför viktigt att ni från kommunens sida arbetar proaktivt med tydlig information, bevakar vad som sker i informationsmiljön och agerar vid indikation på att rykten eller desinformation fått spridning.

Målbild inom valsäkerhet

- Korrekt och tillförlitligt val
- Allmänheten har förtroende för genomförande och resultat

Målbilden inom valsäkerhet är att valet genomförs på ett korrekt och tillförlitligt sätt och att allmänheten har förtroende för både valgenomförandet och slutliga valresultatet.

- Att ha en nollvision vad gäller handhavandefel och låta valsäkerhetstänket genomsyra alla stadier av valgenomförandet tar oss en lång väg tillsammans.
- Att aldrig låta någon vara ensam med röster eller förtidsröster, att inte låta personer som känner varandra hantera röster ensamma.
- Att ha möjlighet att spåra felaktigheter bakåt i kedjan är en förutsättning för ett korrekt och tillförlitligt valgenomförande.

Målbilden uppnås genom

- Verksamhetsskyddsanalys eller liknande analys
- Samarbete

Mer information och tips i arbetet med valsäkerhet finns i kommunens handbok och under "Valsäkerhet" på valcentralen.val.se

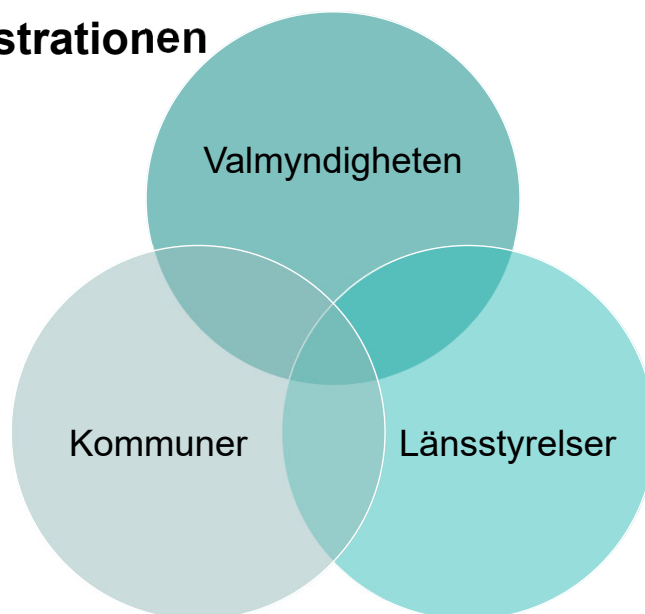
Målbilden uppnås genom

- en analys av vad som behöver skyddas,
- mot vad och vem det ska skyddas mot, vilka situationer som ska undvikas, hur man förebygger att situationerna uppstår och hur man hanterar dem om de ändå uppstår.
- Valmyndigheten rekommenderar att en verksamhetsskyddsanalys genomförs. Den främsta skillnaden mellan en verksamhetsskyddsanalys och en risk- och sårbarhetsanalys handlar om att verksamhetsskydd utgår ifrån skyddsvärden (vad som måste skyddas) medan en risk- och sårbarhetsanalys främst utgår ifrån sannolikheten och konsekvensen av specifik negativ påverkan.
- I de fall en säkerhetsskyddsanalys behöver göras ska denna analys göras allra först.
- En annan viktig komponent i valsäkerhetsarbetet är samarbete, både inom kommunen, med andra kommuner, med lokal polis, säkerhetspolis och räddningstjänst. Även samarbete med länsstyrelsen för att likrikta skyddet och upprätthålla samma skyddsnivå, exempelvis vid mottagning av röster från kommunen, är viktigt.
- I kommunens handbok finns många råd och tips gällande valsäkerhet
- och på valcentralen.val.se finns en egen sida på området. Här finns bland annat en grundläggande digital utbildning i valsäkerhet, en handledning i hur man kan göra en verksamhetsskyddsanalys, en uppdaterad dimensionerande hotbild inför EU-valet, råd och rekommendationer som andra kommuner delat med sig av samt flera olika studier för ytterligare fördjupning.

Valadministrationen

- Ansvarsområden

Valadministrationen

- Valadministrationen i Sverige står på tre ben, men som ni ser här på bilden går dessa "ben" i varandra.
- Kommuner, länsstyrelser och Valmyndigheten är självständiga myndigheter med sina egna ansvarsområden.
- Dessa ansvarsområden ska vi nu gå in lite djupare på.
- Ansvariga för röstmottagning utomlands är utlandsmyndigheterna dvs. ambassader och konsulat som med stöd från Utrikesdepartementet också genomför val. Men de brukar inte räknas som valmyndigheter på samma sätt som de tre som finns på bilden.

Författningar finns på val.se

- Styr arbetet med valet
- Finns på val.se under "om oss, lagar och regler"

- Det är viktigt att känna till de författningar som styr arbetet med valet.
- På val.se. Under "om oss, lagar och regler" finns en förteckning med länkar till bland annat vallagen, valförordningen och Valmyndighetens författningssamling VALFS.
<https://www.val.se/om-oss/lagar-och-regler/lagar-och-forordningar.html>

Valadministrationens roll i demokratin

- Opartisk och saklig
- Bör inte utbilda väljarna i demokratifrågor

- Valadministrationens roll i demokratin är att vara opartisk och saklig.
- Valadministrationen ska vara noga med att inte påverka väljarna och bör inte utbilda väljarna om demokratifrågor utöver den utbildning som sker av valfunktionärer.
- Det är inte heller valadministrationens uppdrag att få upp valdeltagandet. Valadministrationen ska däremot se till att alla röstberättigade har tillgång till information om sin rösträtt, var, när och hur de kan rösta och på vilka partier och kandidater

Valmyndighetens ansvarsområde

- Röstlängder och röstkort
- IT-stöd
- Val- och utbildningsmaterial
- Valsedelsbeställningar
- Valresultat

Valmyndigheten har det övergripande ansvaret.

- Valmyndigheten producerar röstlängder och skickar röstkort samt informerar om när, var och hur man kan rösta.
- Valmyndigheten tillhandahåller it-stöd i form av Valid
- Tar fram både valmaterial och utbildningsmaterial
- Tar emot valsedelsbeställningar från partierna som ställer upp i valet. Ett arbete som vid övriga val ligger hos länsstyrelsen.
- Slutligen beslutar Valmyndigheten om valresultat för Europaparlamentet och genomför efterträdarval.

Länsstyrelsens ansvarsområde

- Besluta om valdistrikt
- Rättelser i röstlängd
- Unionsmedborgares anmälan till / utträde ur röstlängden
- Slutliga rösträkningen
- Utbilda valnämnderna i valfrågor och svara på kommunens frågor

- Länsstyrelsen beslutar om valdistrikt
- Gör rättelser i röstlängd
- Administrerar unionsmedborgares anmälan till eller utträde ur röstlängden
- Ansvarar för den slutliga rösträkningen.
- Länsstyrelsen utbildar valnämnderna i frågor som rör val och är den myndighet som i första hand svarar på kommunens frågor.

Valnämndens ansvarsområden

- Röstmottagning
- Val- och röstningslokaler
- Rekrytering och utbildning röstmottagare
- Preliminära rösträkningen

- Kommunernas valnämnder är lokala valmyndigheter med ansvar för frågor om val i kommunen och all röstning inom den egna kommunen.
- Kommunen ser till att det finns val- och röstningslokaler.
- Valnämnden rekryterar och utbildar röstmottagare
- Valnämnden ansvarar också för den preliminära rösträkningen på valkvällen samt uppsamlingsräkningen på onsdagen och eventuellt torsdagen i veckan efter valdagen.
- Kommunfullmäktige fattar också beslut om indelning i valkretsar och föreslår indelningen i valdistrikt till länsstyrelsen.

Valmyndighetens utbildningsmaterial

- Valmyndigheten tar fram utbildningsmaterial för valadministrationen
- Valmyndighetens vägledande ställningstaganden – ger vägledning till valadministrationen vid frågor som uppstår när rättsläget uppfattas som oklart
- Exempel på vägledande ställningstaganden:
  - avskärmning av platsen för valesdlar
  - valesdlarnas ordning i valesdelsstället
  - ID-kort
  - rösträkning

- Valmyndigheten har ansvar för att tillhandahålla utbildningsmaterial för valadministrationen. Det görs i form av handböcker, handledningar, manualer, bildspel och ett par digitala utbildningar. Allt finns på Valcentralen.
  - Valmyndigheten ger sin uppfattning i rättsliga frågor genom vägledande ställningstaganden – de syftar till att ge vägledning till valadministrationen vid frågor som uppstår när rättsläget uppfattas som oklart. Ställningstagandena utgår från gällande lagstiftning och kan ändras beroende på rättsutvecklingen eller ändringar i regelverk. De är styrande för Valmyndighetens verksamhet och vägledande för valadministrationen.
  - Rekommendationen är att läsa vägledande ställningstaganden innan valet
- I detta bildspel har vi lagt relevanta ställningstaganden i anteckningssidorna som möjlig fördjupning om det som tas upp på sliden.

- Valcentralen är en viktig informationskälla för valadministrationen. Här publiceras utbildningsmaterial, kommunikationsmaterial, nyheter, vägledande ställningstaganden, manualer, kalender m.m
- Mycket som kommunen kommer behöva finns på valcentralen, men det kommer också publiceras en del saker i Valid som inte är lämpade för att publiceras öppet. I Valid finns det en sida för "arbetsmaterial" där vissa blanketter, statistik och utbildningsmaterial kommer ligga.
- Bra sida för kommunens kommunikatörer att hitta material på
- Idag 13 mars är sista dagen att administrera röstmottagningsställen
- På Valcentralen kommer det finnas kommunikationsmaterial för nedladdning och utskrift eller tryckning. Materialet kan kommunen använda i sin kommunikation.
- Informationsblad på olika språk, affischer, instruktionsblad om budröstning och brevröstning är några exempel på vad som finns. Valmyndigheten har en grafisk profil för valkommunikationen. Förhoppningen är att kommunen ska vilja använda den då det bidrar till att väljaren känner igen sig oavsett var hen röstar. Val av färger och typsnitt har gjorts utifrån att det ska vara tillgängligt och enkelt att läsa, och inte förknippas med politiska partier eller organisationer. Det finns både ett färdigt mall-paket för vanliga skyltar till röstmottagning och instruktioner för den

som vill tillverka egna produkter, dvs. både färdiga mallar för skyltar men även mallar som går att anpassa. Mallarna är gjorda i Power Point och kan enkelt skrivas ut från en vanlig skrivare.

- Här finns också en bildbank

Valmyndighetens nyhetsbrev för kommuner

- Till adresser som anmälts till valadm@val.se
- Anmäl adress, gärna funktionsbrevlåda tex val@kommunensnamn.se

- Nyhetsbrev för kommuner är Valmyndighetens främsta kanal för snabb och ny information. Nyheter kommer att ligga på Valcentralen. "Puffar" till nyheterna skickas ut via e-post. Kontaktuppgifterna som uppgetts i Valid och kontaktuppgifterna som uppgetts till sändlistan för nyhetsbrev har ingen automatisk koppling.
- Om ni vill ändra mottagare för nyhetsbrev behöver ni därför mejla till valadm@val.se.
- Kommunen kan gärna uppge adressen till en funktionsbrevlåda från vilken ni själva styr vilka som ska ta emot breven.

Kommunal folkomröstning?

- Är det någon som kommer genomföra en folkomröstning?
- Besluta om valdag i samråd med Valmyndigheten
- Kommunen ansvarar för röstmottagning
- Valmyndigheten tar fram underlag för röstkort och röstlängd

- Så vad gäller vid kommunal folkomröstning? Kommunen ska följa lagen om kommunala folkomröstningar.
- Vid en kommunal folkomröstning måste kommunen därför samråda med Valmyndigheten om datum för valdag minst 3 månader i förväg. Om ni planerar att hålla en folkomröstning på valdagen så är sista dag för samråd alltså den 8 mars.
- Kommunen ansvarar för all röstmottagning medan Valmyndigheten tar fram underlag för röstkort och röstlängd. Informera gärna länsstyrelsen om folkomröstningen så tidigt som möjlig

Fördjupning

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1994692-om-kommunala-folkomrostningar_sfs-1994-692/

Information till allmänheten

Valmyndighetens information till allmänheten

- Ett av valmyndighetens grunduppdrag
- Kampanj om när, var, och hur rösta
- Information för väljare på val.se

- Ett av Valmyndighetens grunduppdrag är att informera väljare med målet att alla som vill ska veta när, var och hur de röstar
- Valmyndigheten genomför inför valet en kampanj om just när, var och hur. Kampanjen går ut i olika kanaler, som tv, annonser ”på stan”, i sociala medier m.m
- Den primära kanalen för väljarna är val.se – här finns all information de kan behöva för att de ska kunna rösta. Det är också på val.se som valresultatet publiceras.

Kommunens information till väljaren

- När, var, hur röstning är möjlig i kommunen
- Hur når väljaren kommunen när röstmottagningen pågår?
- Uppdatera kontaktuppgifter i Valid

Kontaktvägar står på röstkortet, hur hittar man kontaktvägar om man har tappat bort sitt röstkort?

- Kommunens information kompletterar Valmyndighetens med "när, var, hur" inom kommunen.
- Vid senare val har vi sett en större uppmärksamhet från media och allmänhet. Så kallade "fake news" och misstankar om oegentligheter blir allt vanligare. Ta gärna tidig hjälp av era kommunikatörer och pressansvariga så att ni är rustade för olika typer av uppmärksamhet, även via sociala medier.
- Hur når väljaren kommunen? Hur ska olika typer av frågor besvaras och av vem? Det kan vara klokt att informera och utbilda kontaktcenter, växel med flera.

Exempel på information som ofta efterfrågas är:

- Lokaler och öppettider
- Beställning av ambulerande röstmottagning
- Dubblettröstkort, bud- och brevröstningsmaterial
- Information på andra språk
- Frågor från media
- Var nåbar för röstmottagare och väljare. Det kan även vara bra att ändra kommunens automatiska telefonsvararmeddelande och uppge nummer till valnämnden/valkansliet under valdagen.
- Uppdatera kontaktuppgifter i Valid med direktnummer, journummer eller liknande där ansvariga snabbt kan nås utan att den som ringer hamnar i växel. Ibland behöver

Valmyndigheten eller länsstyrelsen ringa om de tex. fått kännedom om någon incident eller om förtidsröster som hamnat i fel kommun.

Rösträtt och sätt att rösta

Rösträtt och valbarhet

- 18 år,
- svensk medborgare eller
- EU-medborgare folkbokförd 30 dagar innan valdagen samt,
- anmäld till den svenska röstlängden

- För att ha rösträtt i valet till Europaparlamentet ska man vara **18 år senast på valdagen** och **svensk medborgare som någon gång varit folkbokförd** i Sverige, **eller EU-medborgare och varit folkbokförd** i Sverige senast 30 dagar innan valdagen **och ha anmält** sig till den svenska röstlängden.
- Svenska medborgare kan **AVSTÅ** från sin rösträtt i svenska röstlängden genom att anmäla sig till ett annat EU-lands röstlängd. Den som vanligtvis skulle ha rösträtt till kommunfullmäktige har också rösträtt till en eventuell kommunal folkomröstning som hålls i samband med val till Europaparlamentet.
- En utlandssvensk som är bosatt i ett annat EU-land kan anmäla sig till röstlängden där hen bor. Valmyndigheten skickar ut blanketter och som tidigare nämnt får länsstyrelsen in blanketterna och registrerar såväl anmälan som avanmälan i Valid
- Vad gäller valbarheten är den som har rösträtt oftast också valbar. I vallagen finns dock en uppräknig av uppdrag som inte är förenliga med ett uppdrag som ledamot i Europaparlamentet. Till exempel ska du inte sitta i riksdagen samtidigt som du sitter i Europaparlamentet.

Olika sätt att rösta

- Inom landet
  - I vallokal på valdagen
  - Förtidsrösta i en röstningslokal
  - Rösta med bud
  - Ambulerande röstmottagare
- Utomlands
  - Svenska ambassader och konsulat
  - Brevrösta
  - (rösta med bud)

Det finns olika sätt att rösta. Inom landet är det

- I vallokal på valdagen
- Förtidsröstning i en röstningslokal/röstningslokal med begränsat tillträde t ex anstalter, äldreboende
- Med bud
- Med ambulerande röstmottagare

Utomlands är det

- På svenska ambassader och konsulat
- Genom att brevrösta
- Budröstning är ovanligt i utlandet, eftersom de väljarna ofta kan brevrösta, men det är möjligt

Budröstning

- Material bör finnas i röstningslokaler och vallokaler
- Kuvertet ”Material för budröstning 2024”
- Budröst får **göras i ordning** tidigast 24 dagar innan valet
- Budröst kan **lämnas in tidigast** 18 dagar före valet

The image shows two forms related to budröstning. The first form, titled 'Ytterkuvert för budröst', contains instructions for voters and a section for the voter's name and address. The second form, titled 'Klistra igen kuvertet!', contains instructions for the voter to seal the envelope and a section for the voter's name and address. Both forms include checkboxes for 'Jag har läst och godkänt' and 'Jag har skrivit in ett bud'.

- Budröstning är att rösta med hjälp av ett bud.
- Material för budröstning ska finnas i röstningslokaler och vallokaler.
- Valnämnden beställer materialet i Valid.
- Kuvertet ”Material för budröstning 2024” innehåller allt som behövs.
- En budröst får tidigast **göras i ordning** 24 dagar innan valet men notera att **budröster kan lämnas in hos röstmottagningen först 18 dagar före valet**.
- För den som har lantbrevbärare kan brevberaren vara bud.

Fördjupning

Läs mer om budröstning och se hur ett kuvert ska vara ifyllt i handledning ”Röstmottagning i vallokal” som publiceras (-des) på Valcentralen i början av december 2023. Viktigt att kontrollera att allt är ifyllt korrekt för att inte en röst ska underkännas.

Röstlängden

- Valmyndigheten fastställer och ser till att röstlängder levereras till valnämnden
- Fastställs 30 dagar före valdagen
- Diskussion - Hur ser ni på delad/hel röstlängd? Fördelar/nackdelar

The image shows a sample ballot paper for the European Parliament election. The title is 'Val till Europaparlamentet' and the document is labeled 'RÖSTLÄNGD'. It contains a list of candidates grouped by constituency: 12 Skåne, 57 Örkeljär, 0307 Skåne, and Del 2. Each candidate's name and party are listed, with a small box next to each name for marking a vote. The ballot paper is printed on a light blue background with a green header.

- Valmyndigheten fastställer röstlängden och ser till att tryckta röstlängder levereras till valnämnden – en röstlängd per valdistrikt, eller två om röstlängden är delad
- Röstlängden fastställs 30 dagar före valdagen. Det är alltså kvalifikationsdagen för rösträtt. Det är uppgifterna i folkbokföringen den dagen som reglerar rösträtten. Personer som flyttar efter det datumet kommer ha rösträtt till den tidigare kommunen.
- Registrera röstlängdsuppgifter i Valid. Om antalet röstberättigade är många kan valnämnden välja att den tryckta röstlängden ska vara delad.
- Länsstyrelsen kan besluta om rättelser i röstlängden.
- Det är möjligt att skriva ut en kopia av röstlängden – en så kallad nödlängd - från Valid.
- Både ändringar som Valmyndigheten gör och rättelser som länsstyrelsen gör kan ske efter att röstlängderna skickats från tryckeriet. Valnämnden får då i uppdrag att föra in ändringarna eller rättelserna i röstlängden. Tillägg till röstlängden förs in längst bak. Rättelser i röstlängden utförs aldrig av röstmottagare, viktigt att ni informerar dem om det.
- ANVÄND Linjal för avprickning i röstlängd – vanligaste grunden till överklagan. Kan inte nog understryka vikten av rätt hantering av röstlängden, kan inte heller låta en person som redan är avprickad i röstlängden att rösta ”igen”. Ge exempel på hur

det har skrivits noteringar i röstlängden om att väljare varit avprickade men fått rösta ändå.

Fördjupning

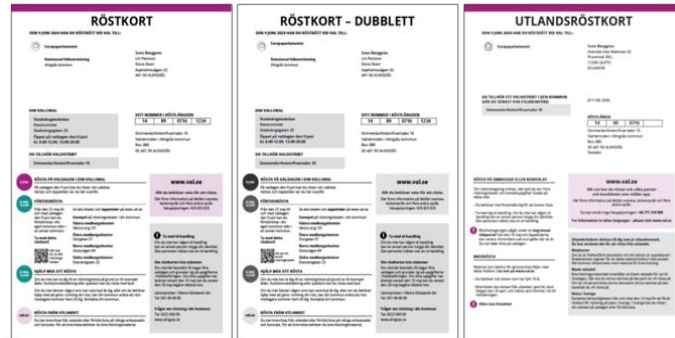
Det förekommer att det görs felaktiga avprickningar i röstlängden. För att fördjupa sig i det finns ett vägledande ställningstagande om felaktig avprickning.

<https://valcentralen.val.se/vagledandestallningstaganden.4.29e9cb2617d171257e6423.html>

Röstkort

- Tre typer av röstkort
  - röstkort
  - dubblettröstkort
  - utlandsröstkort

- Alla röstkort ska vara framme 18 dagar före valdagen, när förtidsröstningen börjar.
- Ni kan skriva ut dubblettröstkort i Valid, det är en bra idé att ordna skrivare i förtidsröstningslokalerna. Om väljaren har skyddade personuppgifter ska hen hänvisas till länsstyrelsen – 010-225 12 00.
- Svenska medborgare som är folkbokförda utomlands och som har rösträtt till riksdagen får ett så kallat utlandsröstkort och brevröstningsmaterial skickat till den adress som finns hos folkbokföringen. Utlandssvenskar på besök behöver ett dubblettröstkort när de vill rösta i Sverige, det går alltså inte att brev rösta inom Sverige.

Vallokaler och röstningslokaler

- Särskilt skyddsvärda
- Skyltning finns på valcentralen.val.se
- Röstmottagningsställen publiceras på val.se 15 mars

- Tänk på att lokalerna är särskilt skyddsvärda lokaler.
- Om ni vill ta fram skyltning finns det underlag på Valcentralen
- Alla klarmarkerade lokaler publiceras på val.se den 15 mars. Om någon ändring måste ske så är detta dock möjligt till den 29 april. Därefter trycks röstkorten och allt ska vara klart. Skulle problem uppstå med någon lokal därefter så att den inte kan användas, exempelvis för att den är nedbrunnen, behöver ni genast kontakta både länsstyrelsen och Valmyndigheten.
- Tänk på att ambulerande röstmottagning inte ska läggas upp som en egen lokal. De rösterna registrerar ni på den röstningslokal som de ambulerande röstmottagarna utgår ifrån.

Ambulerande röstmottagning

- För väljare som på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller ålder inte kan ta sig till val- eller röstningslokal
- Kommunen ordnar röstmottagare som tar emot rösterna ex. i väljarens hem
- Viktig skillnad mot budröstning – röstmottagarna får hjälpa till att göra i ordning rösten

- Väljare som på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller ålder inte kan ta sig till val eller röstningslokal kan rösta genom ambulerande röstmottagare
- Kommunen ordnar röstmottagare som tar emot rösterna ex. i väljarens hem. Röstmottagarna tar då med sig valmaterial och skapar på sätt och vis en röstningslokal exempelvis i någons hem.
- Viktig skillnad mot budröstning – röstmottagarna får hjälpa till att göra i ordning rösten. Därför passar ambulerande röstmottagning för de som har svårt att själva kunna göra i ordning rösten. Självklart har röstmottagarna tystnadsplikt!

Fördjupning

För att läsa mer om ambulerande röstmottagning publiceras i början av december 2023 en manual på [Valcentralen.val.se](https://valcentralen.val.se).

Det finns också ett vägledande ställningstagande om tidsramar för ambulerande röstmottagare. <https://valcentralen.val.se.val.se/download/18.75a30e00181083b1593242f/1655714353274/stallningstagande-om-tidsramar-for-ambulerande-rostmottagare-och-de-valsedlar-som-ska-tas-med-uppdaterad-220617.pdf>

Utbildning av röstmottagare

- Alla röstmottagare ska vara utbildade för uppdraget
- Vid utbildningen ska material som Valmyndigheten tar fram användas
- Men delar får ersättas och kompletteras utifrån lokala förhållanden

- Alla röstmottagare ska vara utbildade för uppdraget, det anges i vallagen.
- Vid utbildningen ska det utbildningsmaterial som tillhandahålls av den centrala valmyndigheten användas dvs Valmyndigheten. Valnämnden får dock ersätta delar av materialet eller komplettera detta om det behövs med hänsyn till lokala förhållanden.
- Utbildningsmaterial finns på valcentralen.val.se - För röstmottagare tar Valmyndigheten fram ett utbildningspaket som består av bildspel, handledningar om olika moment och filmer om hur röstmottagningen går till.
- Ett par tips är att planera kring hur ni löser det om någon blir sjuk vid utbildningstillfällena, om ni gör sena rekryteringar etc. Det kan också vara bra att formulera förordnanden som röstmottagare så att de gäller under förutsättning att röstmottagaren genomgått utbildning.

Fördjupning

Det finns ett vägledande ställningstagande om röstmottagares utbildning på valcentralen.val.se/vagledandestallningstaganden

Fika och gruppdiskussion

Hur arbetar ni i eran kommun med ambulerande röstmottagare?

Vilket behov ser ni att ni har av att länsstyrelsen finns nåbara under helgen 8-9 juni?

Vill ni att vi bjuder in till regelbundna skype-avstämningar? När ska vi börja och hur ofta?

Hur löser ni ordningen och avskärmningen av valsedlar?

Valmyndigheten

Låt deltagarna utbyta erfarenheter och rutiner, t.ex:

- Har ni några särskilda tips till andra kommuner för det praktiska genomförandet?
- Vad ser ni som de svåraste utmaningarna och hur har ni löst dessa/planerar ni att lösa dessa?
- Hur tänker ni kring säkerhetsaspekter? Hur görs en säker röstmottagning i någons hem och hur förvaras rösterna i fordonet?

- Vilka frågor ser ni att ni kan behöva hjälp med när vallokalerna har stängt den 9 juni?

- Skype-avstämningar – förra valet fredagar varannan vecka. Om ni vill att det ska vara på Teams måste någon annan vara värd.

- Valsedelställ:
  - Hur är rutinerna för att kontrollera valsedlarna?
  - Kontrolleras valsedelställen efter varje röstande?
  - Har ni ordningen som Valmyndigheten föreslår?
  - Har ni avskärmningen av valsedlar bredvid valbåsen?
  - Var delar ni ut kuverten?

Förtidsröstning

Väljarförteckningen

- En lista över de som röstat
- Röstningslokalen har unikt nummer
- Antal markeringar i väljarförteckningen = antal fönsterkuvert i uppsamlingslådan

Valmyndigheten Väljarförteckning Sida 1/11

Stämman
Ärendets nummer
Röstningslokal
Röstningslokalens nummer
14 89 03
Röst

Röstningslokalens nummer	Löpnummer	Väljarens nummer / rösttid	Ög	Styrke
14 89 03	1			☐
14 89 03	2			☐
14 89 03	3			☐
14 89 03	4			☐
14 89 03	5			☐
14 89 03	6			☐
14 89 03	7			☐
14 89 03	8			☐
14 89 03	9			☐
14 89 03	10			☐
14 89 03	11			☐
14 89 03	12			☐
14 89 03	13			☐
14 89 03	14			☐
14 89 03	15			☐
14 89 03	16			☐
14 89 03	17			☐
14 89 03	18			☐
14 89 03	19			☐
14 89 03	20			☐

14 89 03 Antal till egen kolumn: Antal till annan kolumn:

- Väljarförteckningen är en lista som skapas över de som röstat i röstningslokalen. Varje lokal har ett unikt ID och en unik väljarförteckning som skrivs ut från Valid. Den är en lista över de som röstat i lokalen och alla har ett unikt löpnummer. Länsstyrelsen har möjlighet att nollställa väljarförteckningarna vid behov.
- Antal markeringar i väljarförteckningen ska stämma överens med antal fönsterkuvert i uppsamlingslådan.

Uppsamlingslådan

- Förseglad
- Öppnas aldrig förrän fönsterkuverten ska räknas
- Synlig men utom räckhåll för väljarna

- Uppsamlingslådan får gärna vara förseglad under röstmottagningen. Den öppnas inte förrän fönsterkuverten ska räknas och den står alltid synlig men utom räckhåll för väljarna.
- Röstmottagarna ska alltid hålla väljarförteckningen, uppsamlingslådan och dagrapporten under uppsikt!
- Förvara gärna väljarförteckningen och uppsamlingslådan med förtidsröster inlåsta på olika platser när de inte används, då minskar sårbarheten om något skulle hända.”

Röstkort – krav vid förtidsröstning

Här står

- Vilka val man har rätt att rösta i
- Vilken vallokal man kan rösta i på valdagen
- Vilken röstningslokal som är närmast

RÖSTKORT

DEN 9 JUNI 2024 HAR DU RÖSTRÄTT VID VAL TILL

Europaparlamentet
Kommunal folkomröstning
Ängelås kommun

Sven Berggren
020 780001
Stora Skåre
Ängelåsvägen 32
441 50 ÄNGELÅS

DIN VALLOKAL
Stadsrådgivningskålen
Kålenområdet
Stadsrådgivargatan 20
Öppet på valdagen den 9 juni
kl. 8.00-12.00, 13.00-20.00

DITT NUMMER I RÖSTLÄNGDEN
14 | 89 | 0716 | 1234

DU TILLHÖR VALDISTRIKT
Simonså/Årsten/Kvarnabo 16

RÖSTA PÅ VALDAGEN I DIN VALLOKAL
På valdagen den 9 juni kan du rösta i din vallokal. Använd en kopter för att rita ut svarstift.

FÖRTIDSRÖSTA
För den 22 maj till och med valdagen den 9 juni kan du rösta i din vallokal. Exempel på röstningslokaler i din kommun: Västtra medborgarkontor, Västtra org. till, Östra medborgarkontor, Storgatan 10, Korta medborgarkontor, Södra vägen 18, Södra medborgarkontor, Södra vägen 23.

HJÄLP MED ATT RÖSTA
Om du inte kan gå till en röstningslokal på grund av till exempel sjukdom, funktionsnedsättning eller annan orsak kan du rösta med hjälp av en röstningshjälper. Om du inte känner någon som kan vara hjälper till dig, eller om du behöver hjälp med att göra röstning på röstkort, kan du kontakta oss för att få hjälp. Röstningarna kommer hem till dig. Kontakta din kommun.

RÖSTA FRÅN UTlandet
Du kan brev rösta från utlandet eller förordnings på många ambassader och konsulat. För att brev rösta behöver du brev röstningskortet.

WWW.VAL.SE
Allt du behöver veta för att rösta. Din röst information på listat svenska, engelska och finska språk. Valgruppnummer: 020 825 825

To med till handling
Om du inte har någon i handling, kan en annan person rösta på ditt röstkort. Den personen måste vara i din handling.

Om röstningen ska räddas
Om röstningen ska räddas, kan du räkna ut om du har rätt att rösta på valdagen. Om du inte har rätt att rösta på valdagen, kan du räkna ut om du har rätt att rösta på valdagen. Om du inte har rätt att rösta på valdagen, kan du räkna ut om du har rätt att rösta på valdagen.

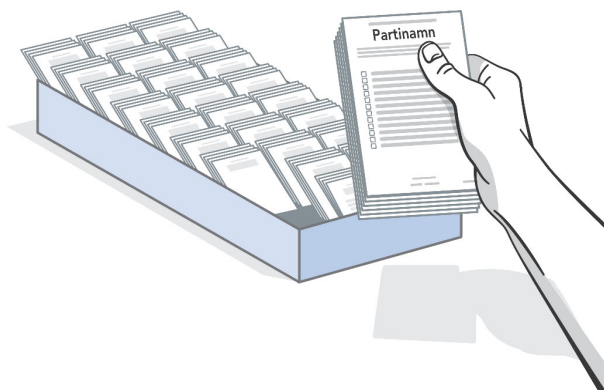
Följer en röstning i din kommun
Tel: 020 7800 00 00
www.angels.se

- Röstkort är ett krav vid förtidsröstning, detta för att rösten sedan ska kunna skickas till rätt valdistrikt. Röstkortet fungerar då som en adressbärare.
- På röstkortet anges vilka val man har rätt att rösta i. Till EU-parlamentet är det bara ett val, men det kan förekomma kommunala folkomröstningar vid samma valtillfälle.
- Det anges också vilken vallokal man kan rösta i på valdagen samt vilken röstningslokal som är närmast.
- Dubblettröstkort – om en väljare inte har sitt röstkort går det att skriva ut ett nytt. Detta görs i Valid. Men röstkortet måste skrivas ut så det kan vara bra att överväga att ha skrivare i lokalerna om det är möjligt.

Valsedlar och avskärmningar

- Vissa valsedlar ska alltid finnas i lokalen
- Bakom avskärmning
- Presenteras på samma sätt

- Vissa valsedlar ska alltid finnas i lokalen. Blanka valsedlar ska alltid finnas utlagda. Därutöver ska valsedlar finnas utlagda för de partier som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet fått mer än en procent av rösterna i hela landet och som har begärt utläggning av valsedlar.
- Partier, utöver de ovan, som anmält deltagande har också rätt att få sina valsedlar utlagda.
- Valsedlarna ska finnas bakom en avskärmning som placeras antingen utanför i anslutning till lokalen eller i lokalen.
- Valsedlarna ska presenteras på samma sätt i alla valsedelsställ. I Valmyndighetens utbildningsmaterial till röstmottagare uppmanar vi dem att följa den ordning som är beslutad av valnämnden

Fördjupning

Valmyndighetens ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelsställen, på valcentralen.val.se/vagledandestallningstaganden

Förtidsröster

- Hantering, transport och förvaring av förtidsröster ska ske säkert
- Röster skickas till kommunerna genom PostNord
- Antal mottagna förtidsröster registreras i Valid
- Inte era röster? Skicka rösten snabbt till rätt kommun!

- Hantering, transport och förvaring av förtidsröster ska ske säkert – i handboken finns råd och exempel på skyddsåtgärder
- Röster skickas till kommunerna genom PostNord, följ rutiner för in- och utlämning.
- Antal mottagna förtidsröster registreras löpande i Valid – viktig statistik och uppföljning, utse personer som gör detta. Brevröster (gula) – kan komma från Valmyndigheten eller direkt från väljare. Viktigt att informera samtliga som hanterar posten vad det är som kommer in och att de inte får öppnas.
- Kontrollera rösterna tidigt. Fel kommun? Skicka skyndsamt rösten vidare. Extra viktigt efter valdagen!

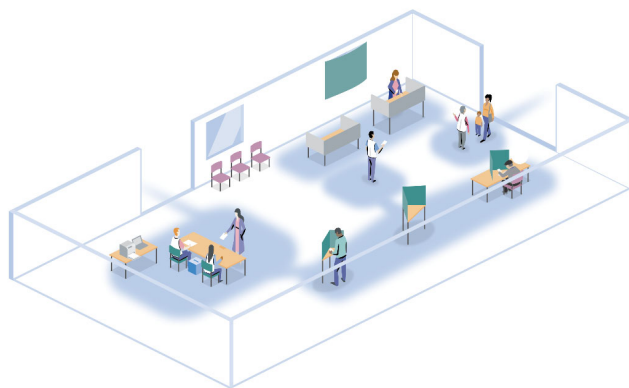
Fördjupning

För att läsa mer om hur förtidsröstningen går till läs handledning i röstmottagning i röstningslokal som publiceras i början av december 2023 på valcentralen.val.se

Valdagen och valkvällen

Möblering i vallokalen

- Tänk igenom väljarens upplevelse av vallokalen
- Säkerställ att valurnan och förtidsrösterna står synligt men utom räckhåll för väljarna

- Tänk igenom väljarens upplevelse av vallokalen, jämför till exempel med att komma in i en välordnad matbutik där flödet är välordnat och tydligt.
- Säkerställ att valurnan och förtidsrösterna står synligt men utom räckhåll för väljarna. Tänk på att skydda valhemligheten. Tillgängligheten är viktig för att alla ska kunna rösta. Eftersom valet är en offentlig förrättning får ni gärna placera ut stolar för observatörer.

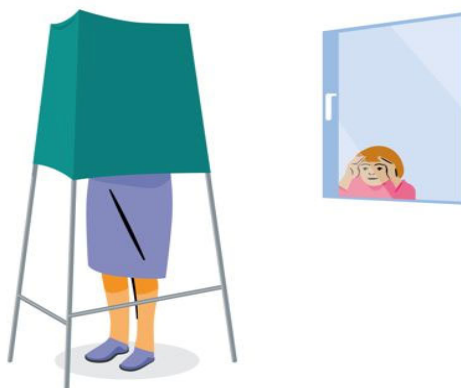
Köer och arbetsmiljö

- Överenskommelse om tillfälligt avvikelse från Allmänna bestämmelser avseende förläggning av arbetstid i samband med valet till Europaparlamentet
Överenskommelsen gäller för planerad arbetstid som påbörjas tidigast kl. 06.00 på valdagen och avslutas senast kl. 06.00 dagen efter.

- Att om möjligt hålla eventuella köer utom synhåll för röstmottagarna är ett sätt att värna om röstmottagarnas arbetsmiljö.
- Valhemligheten skyddas också bättre om köer undviks inne på röstmottagningsstället.
- Undantag överenskommet mellan SKR och fackliga parter – Länk
- [Överenskommelse om tillfällig avvikelse ifrån Allmänna bestämmelser avseende förläggning av arbetstid i samband med valet till Europaparlamentet | SKR](#)

Valhemligheten och möjlighet för alla att rösta

- Det är inte alltid helt lätt att möblera en röstnings- eller vallokal så att valhemligheten skyddas.
- Var särskilt observant på var fönster, dörrar och trappor finns när ni möblerar lokalen.
- På valcentralen.val.se finns ett enkelt informationsblad om valhemlighet, översatt till flera språk. Det kan användas av röstmottagarna som stöd för att förklara för väljare varför de inte får vara flera bakom skärmen.
- Samtidigt finns situationer där en väljare pga. funktionsvariation behöver och har rätt att ta med en person som hjälper hen i valbåset eller bakom avskärmningen för valesdlar och det är viktigt att väljare som behöver det inte känner sig ifrågasatta. Det är viktigt att prata om de här frågorna i utbildningen av röstmottagare.
- Tips – film om att alla ska kunna rösta, finns på Myndigheten för delaktighet – [Alla ska kunna rösta – MFD](#)

Röstmottagningen och rösträkningen är offentlig

- Vem som helst får besöka
- Markera gärna var besökare kan stå eller sitta

- Röstmottagningen och rösträkningen är offentlig. Vem som helst får besöka både röstmottagningen och rösträkningen. Ställ gärna fram stolar till besökare redan i förhand.
- För att underlätta kan man gärna även markera med hjälp av till exempel möbler, skärmar, tejp på golvet eller liknande var den som vill besöka mottagningen och rösträkningen kan stå eller sitta.

Rösträkning och redovisning

- EU-valets röster före eventuell folkomröstning
- Resultatet på resultatbilaga
- Valkvällen = preliminär rösträkning

- Räkna och rapportera EU-valets röster innan ni börjar räkna rösterna i en eventuell folkomröstning.
- Resultatet antecknas på en resultatbilaga.
- Den räkning som görs på valkvällen är en preliminär rösträkning. Den slutliga rösträkningen görs av länsstyrelsen och påbörjas på måndagen efter valdagen.
- En detaljerad och utförlig beskrivning av hur rösträkningen och redovisningen går till finns både i handboken och i utbildningsmaterial för röstmottagare. Det är av yttersta vikt att stegen följs nog.

Exempel på differens och hur hanteras det?

- Annan röstmottagare räknar gång nummer två
- Länsstyrelsen kommer att återkoppla till kommunen om stora differenser upptäcks

2022-09-11

Antal markeringar i röstlängderna	1471	Bilaga till protokoll vallokaler	
Antal valkuvert i valurnan	1459	[Redacted]	
Eventuell skillnad beror sannolikt på	Utmattad personal	[Redacted]	

Parti	Antal röster	Länsstyrelsens anteckningar	Vs
Moderaterna	162 / 182	-20 felräknat	M
Centerpartiet	112 / 142		C
Liberalerna (tidigare Folkpartiet)	25 / 25		L
Kristdemokraterna	165 / 164	+1 från S	KD
Arbetarepartiet-Socialdemokraterna	576 / 548	+30 felräknat = 1 till KD	S
Vänsterpartiet	45 / 115		

Röstmottagarna ska räkna om en gång, sedan ska notering i protokollet skrivas, t ex "Räknat om rösterna en gång".

Inrapportering av valresultat

- Från valdistriktet till Valmyndigheten
- Digitalt eller över telefon
- Valmyndigheten gav en digital utbildning om detta den 6 februari 2024

- Inrapportering av valresultatet görs från valdistriktet till Valmyndigheten.
- Rapporteringen sker digitalt eller över telefon, detaljerad information kommer att finnas på valcentralen.val.se.
- Valnämnden bör ta ett aktivt ansvar för att säkerställa att inrapporteringen görs.

Fördjupning

För att läsa mer om att rapportera resultatet läs manualen om att rapportera in preliminärt valresultat som publiceras på Valcentralen i början av februari 2024

Valnämndens mottagning och inlämning av röster till Länsstyrelsen

Valnämndens mottagning av röster på valnatten

- Manual och checklista från Valmyndigheten
- Komplettera med lokala instruktioner
- Tänk igenom säkerheten
- Förbered kontaktuppgifter till ordföranden

- Valmyndigheten tillhandahåller en manual och en checklista.
- Den bör kompletteras med lokala instruktioner.
- Viktigt att tänka igenom säkerhetsaspekterna vid mottagningen.
- Förbered kontaktuppgifter till alla ordföranden så att dessa går att nå vid behov. Planera lokalerna så att det blir smidigt att ta emot röstmottagarna när de kommer med materialet. Tänk i förväg igenom praktiska detaljer såsom hur man kommer in i lokalen vid den tiden på dygnet, hur det ser ut med parkering, med mera. Ofta kommer flera valdistrikt samtidigt, därför är det klokt att planera ett kösystem eller liknande. Eftersom dagen varit lång brukar det också vara uppskattat om man blir bjuden på fika!

Inlämning länsstyrelsen på måndagen

- Vi rekommenderar att minst två personer kommer till länsstyrelsen med materialet
- Namn och personnummer ska meddelas minst 10 dagar i förväg. Ni kommer att visa legitimation vid ankomst.
- Meddela registreringsnummer på den bil som används
- Rekommenderar att chauffören ej har arbetat under valnatten
- Mottagning sker på baksidan av Länsstyrelsen, i garaget, Borgmästarplan
- De röda kassarna lämnas inte på måndagen – tas med på onsdagen

Schema mottagning

- Hofors 8.00
- Sandviken 8.45
- Gävle 9.30
- Söderhamn 10.45
- Ockelbo 11.30
- Bollnäs 12.15
- Hudiksvall 13.00
- Ovanåker 13.45
- Ljusdal 14.30
- Nordanstig 15.15

Valmyndigheten

Valnämndens preliminära rösträkning och uppsamlingsräkning

Om möjligt kan med fördel någon från kommunen redogöra för den här delen

Om valnämndens preliminära rösträkning

- Kallas också för "uppsamlingsräkningen" eller "onsdagsräkningen"
- Är öppen för besökare
- Detaljerade instruktioner finns i handledningen och handboken

- Valnämndens preliminära rösträkning kallas också för "uppsamlingsräkningen" eller "onsdagsräkningen" och sker på onsdagen efter valdagen. I undantagsfall finns en möjlighet att fortsätta på torsdagen. I så fall är det viktigt att informera länsstyrelsen tidigt. Valnämnden behandlar de förtidsröster som har underkänts på valdagen och de röster som aldrig har granskats i någon vallokal. Rösterna räknas och redovisas på uppsamlingsdistrikt – ett distrikt och urna per kommunvalkrets.
- Valnämndens preliminära rösträkning är öppen för besökare och är ett sammanträde för valnämnden.
- Förberedande instruktioner finns i handboken (kapitel 19) och instruktioner för genomförandet finns i handledningen.
- Nämnden behöver närvara under hela sammanträdet/förrättningen men kan med fördel ta in annan personal till att räkna. Här finns ett "Ställningstagande om krav på saklighet och opartiskhet hos röstmottagare och rösträknare m.fl" som är bra att titta på när ni planerar vilken roll nämndens ledamöter ska ha under räkningen.

Fördjupning

Läs mer i handledning för valnämndens preliminära rösträkning som publiceras i början av februari 2024 på Valcentralen. Valmyndigheten kommer även hålla en digital utbildningsträff om uppsamlingsräkningen 7 maj.

Förbereda valnämndens preliminära rösträkning

- Se över säkerhetsaspekter
- Annonsera valnämndsbeslut om tid och plats
- Bemanna och utbilda
- Tillräckligt stor andel röster för att bevara valhemligheten
- Förbered material och sortera förtidsröster

- Valnämnden ska besluta om tid och plats för räkningen. Här är det viktigt att se över säkerhetsaspekterna noga.
- Det finns inga regler om att sammanträdet ska kungöras men det är bra om valnämnden informerar medborgarna om var och när rösträkningen ska ske eftersom den är öppen för allmänheten.
- Hur valnämndens preliminära rösträkning ska organiseras och antalet rösträknare som behövs för att genomföra den beror på kommunens storlek. Erfarenheter från senaste valen är att det varit ett oväntat stort antal förtidsröster att hantera.
- Ett tips kan vara att engagera erfarna ordföranden från vallokalerna eller personal från den tidigare förtidsröstningen. En del kommuner använder sig endast av egen personal.
- Givetvis ska de som arbetar vid den preliminära rösträkningen ha utbildning för uppdraget.
- På onsdagsräkningen hanterar ni förtidsröster som inte hunnit fram till vallokalerna och de som inte godkändes där. Förbered så långt det är möjligt under måndag och tisdag.
- Se handboken för materiallista och hur förtidsrösterna ska sorteras
- Länsstyrelsen räknar ALDRIG röster i den röda kassen, dessa valsedlar har inte varit i någon urna och kommer då inte räknas av länsstyrelsen. De rösterna förblir underkända. Använd manualen noga vid granskning av förtidsröster/budröster/brevröster.

Genomföra valnämndens preliminära rösträkning

- Stäm av med PostNord att inga röster är på väg
- Granskning av förtidsröster, vid osäkerhet godkänn hellre!
- Därefter kan urnan öppnas och rösterna räknas
- Rapportera in resultat i Valid
- Transportera till Länsstyrelsen

- Granskningen av förtidsröster kan sätta igång! Kom ihåg att om en förtidsröst underkänns kommer den inte granskas på nytt. Vid osäkerhet och om det är möjligt, lägg hellre rösten i urnan och underkänn rösten vid räkningen så kan Länsstyrelsen göra den slutliga bedömningen.
- Håll kontakt med PostNord och säkerställ att inte fler röster är på väg innan ni börjar granskningen.
- Observera att röster som kommer till valnämnden efter att urnan har tömts inte får räknas.

Inlämning till länsstyrelsen efter valnämndens preliminära rösträkning

- Meddela vilka som kommer, namn och personnummer, minst 10 dagar i förväg, vi rekommenderar att minst två personer kommer med materialet
- Meddela registreringsnummer på den bil som används
- Behöver inte anmäla tid i förväg vilken tid ni kommer
- Röd kasse och röstlängder lämnas på onsdagen
- Om ni planerar att komma efter kl. 19.00 vill vi att ni ringer 010-225 12 00 och meddelar. Vi inväntar onsdagsröster även om ni blir sena.

Valmyndigheten

Allt som är färdigräknat på onsdagen ska lämnas till länsstyrelsen under onsdagen, i undantagsfall får räkningen fortsätta under torsdagen. Och om så är fallet ska en kopia på protokollet lämnas på onsdagen med de färdigräknade rösterna. Omslag och protokoll måste vara signerat av samma person under onsdagen som torsdagen.

Övrigt

Efter genomfört val

- Destruera material och spara överblivet material
- Besvara gärna enkäten
- Planera arkivering och gör en egen uppföljning

- Destruera material, och spara överblivet valmaterial på ett säkert sätt. Detta som beredskap inför eventuellt omval eller extra val – det finns mer information i handboken.
- Valmyndigheten skickar efter valet ut en enkät som bland annat innehåller frågor om antalet budroster och hur många som röstat med ambulerande röstmottagare. Era svar hjälper planeringen inför kommande val och är en viktig källa när Valmyndigheten kommer med förändringsförslag till regeringen.
- Planera arkivering och gör en egen uppföljning kring hur genomförandet av valet gått. Det är en viktig källa när nästa val planeras.
- Efter valet scannar länsstyrelserna röstlängderna åt SCB, därför kan återlämningen av dessa dröja.
- Kom också ihåg att överklaganden av valet kan innebära att kommunen behöver lämna yttranden.

Registerutdrag

- Var och en har rätt att ta del av all information som finns registrerad om denne
- Vid begäran om artikel 15-utdrag ska kommunen inkludera de uppgifter i Valid som kommunen ser

Valmyndigheten

- Enligt artikel 15 i EU:s dataskyddsförordning har var och en rätt att ta del av all information som finns registrerad om denne, såvida inte informationen är sekretesskyddad.
- Om kommunen får en begäran om ett artikel 15-utdrag ska kommunen även ta med de uppgifter ur Valid som kommunen kan se där.
- Vad gäller röstlängdsregistret så är detta endast tillgängligt för kommunen under en begränsad tid.

Kontakt med länsstyrelsen

- Valnämndens kontaktpunkt är i första hand länsstyrelsen
- Vi som arbetar med valet på länsstyrelsen är:
Caroline Näslund, valansvarig
Ann-Charlotte Nyman
Karin Gadde Jennische
Sara Wolmer
- val.gavleborg@lansstyrelsen.se, ärenden vill vi ha till
gavleborg@lansstyrelsen.se
- 010 – 225 12 00, växel 010 – 225 10 00

Valmyndigheten

Kontakt med Valmyndigheten

- valadm@val.se – för valansvariga/ tjänstepersoner
- Valupplysningen 020-825 825 - för allmänheten

- Ni som arbetar med valet i kommunen och behöver komma i direktkontakt med Valmyndigheten kan använda adressen valadm@val.se. Den är till särskilt för er i kommunen och bör inte spridas till allmänheten.
- Valupplysningen 020-825 825 är till för allmänheten under valperioden. Tjänstemän i valadministrationen bör inte använda det numret. Istället öppnar Valmyndigheten under intensiva perioder en särskild telefonslinga för er. Telefonnummer och tider annonseras i Valmyndighetens nyhetsbrev.

Länklista

- <https://www.val.se/>
- <https://valcentralen.val.se/>
- Kalender: <https://valcentralen.val.se/kalender>
- Vägledande ställningstaganden:
<https://valcentralen.val.se/vagledandestallningstaganden>
- Vallag: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/vallag-2005837_sfs-2005-837/
- Val.gavleborg@lansstyrelsen.se
- www.mfd.se
- SKR – Tillfällig avvikelse gällande arbetstid, [Överenskommelse om tillfällig avvikelse ifrån Allmänna bestämmelser avseende förläggning av arbetstid i samband med valet till Europaparlamentet | SKR](#)

Valmyndigheten

Tack för idag!

Här kan länsstyrelsen lägga in fler adresser